

אֵלָא הָרִי פְּרִשׁוּהַ שְׁאָמַר לְקַדּוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא כְּדִי לְקַשְׁרֵה אֹתוֹ לְחֵי,
וְחָשַׁב נִבְּל שְׁעָלְיוֹ אָמַר.

כְּמוֹ זֶה (בראשית מז) וַיִּשְׁתַּחֲוֶי יִשְׂרָאֵל
עַל רֹאשׁ הַמֶּטֶה, וְכִי אֵל בְּנֵו הוּא
הַשְׁתַּחֲוֶה? אֵלָא לְמַקּוֹם הַשְּׂכִינָה
כְּרַע וְהַשְׁתַּחֲוֶה, אִף כַּאֲן וְהוּא עֵבֶר
לְפָנֶיהֶם. מַה זֶה וְהוּא? זֵו שְׂכִינָה
עָלְיוֹנָה שְׁהִיתָה הוֹלְכַת לְפָנֵינוּ (ברע),
וְזוֹהִי שְׁמִירָה עָלְיוֹנָה. כִּיִּן שְׂרָאָה
יַעֲקֹב, אָמַר, הִנֵּה זְמַן לְהַשְׁתַּחֲוֹת
לְקַדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁהִיָּה הוֹלְךָ
עִמּוֹ.

כְּרַע וְהַשְׁתַּחֲוֶה שְׁבַע פְּעָמִים עַד
גִּשְׁתּוֹ עַד אַחֲרֵינוּ, וְלֹא כְּתוּב וַיִּשְׁתַּחֲוֶי
לְעִשׂוֹ. אֵלָא כִּיִּן שְׂרָאָה שְׁהִיָּה
הַקַּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלְךָ עִמּוֹ, אִז
הַשְׁתַּחֲוֶה כְּנִגְדּוֹ, כְּדִי שְׁלֹא לְתַת
כְּבוֹד לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְאַחַר פְּרִט לּוֹ,
וְהַכֵּל הוּא כְּרֹאֵי. אֲשֵׁרֵי הַצְּדִיקִים
שְׁפָל מַעֲשֵׂיהֶם שְׁעוֹשִׂים בְּשִׁבִיל
כְּבוֹד רַבּוֹנָם הוּא, וְכִדִּי שְׁלֹא יִסְטוּ
יְמִינָה וּשְׂמָאלָהָ.

וַיִּרְץ עֲשׂוֹ לְקַרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל
עַל צְוָאָרוֹ. צְוָאָרוֹ כְּתוּב חֶסֶר.
וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּכְפּוּ. רַבִּי יַצְחָק אָמַר,
(ישעיה נז) וְהִרְשָׁעִים פִּיִּם נִגְרָשׁ כִּי
הַשְּׂקֵט לֹא יוּכַל וַיִּגְרָשׁוּ מִיָּמִינוּ
רַפְּשׁ וְטִיט. פְּסוּק זֶה נִתְבָּאָר.
וּבְדַבְרֵי תוֹרָה יֵשׁ כְּמָה סוּדוֹת
עָלְיוֹנִים מְשֻׁנִּים זֶה מְזָה, וְהַכֵּל
אֶחָד.

וְהִרְשָׁעִים פִּיִּם נִגְרָשׁ כִּי הַשְּׂקֵט לֹא
יוּכַל - זֶה עֲשׂוֹ שְׁפָל מַעֲשֵׂיו בְּרִשְׁעוֹ
וּבְחַטָּא, שְׁהִיָּה כְּשִׁבָא יַעֲקֹב אֵלָיו,
מַעֲשֵׂיו לֹא הָיוּ בְּשִׁלּוּם. וַיִּפֹּל עַל
צְוָאָרוֹ - אֶחָד. צְוָאָרוֹ זֵו יְרוּשָׁלַיִם,
שְׁהִיא צְוָאָרוֹ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. וַיִּפֹּל
עַל צְוָאָרוֹ וְלֹא עַל צְוָאָרָיו, מִשּׁוּם
שְׁפָעָמִים נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ -
אֶחָד מִבְּבָל, וְאֶחָד מִזְרַעֲנוֹ שֶׁל
עֲשׂוֹ, שְׁהַפִּיל עֲצָמוֹ עָלָיו פְּעַם

בְּגִין דְּתָרִין זְמַנִּין אֶתְחַרֵּיב בֵּי

לְרִשְׁעֵינָא, וְכִיִּן דְּאָסִיר הִיכִי אֲשַׁפְחֵנָא דְדוֹד
אָמַר הָאִי קָרָא לְנִבְּל, אֵלָא הָא אֹקְמוּהָ (שמות
כג ב) דְּלִקְדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָאָמַר, בְּגִין לְקַשְׁרָא
לִיָּה לְחֵי. וְחָשִׁיב נִבְּל דְּעָלִיָּה קָאָמַר.

בְּגוֹנָנָא דָּא (בראשית יב) וַיִּשְׁתַּחֲוֶי יִשְׂרָאֵל עַל
רֹאשׁ הַמֶּטֶה, וְכִי לְגַבֵּי דְבְרִיָּה סָגִיד.

אֵלָא לְאַתְרֵיהַ דְּשְׂכִינְתָּא קָא כְּרַע וְסָגִיד, אוֹף
הָכָא, וְהוּא עֵבֶר לְפָנֶיהֶם. מָאִי וְהוּא, דָּא
שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה דְהוּא אֲזָלָא קַמֵּיהַ (ברע), וְדָא
הוּא נְטִירוֹ עֲלָאָה. כִּיִּן דְּחָמָא יַעֲקֹב, אָמַר,
הָא עֵידָן לְסָגִידָא לְגַבֵּיהַ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
דְהוּא אֲזִיל קַמֵּיהַ.

כְּרַע וְסָגִיד שְׁבַע זְמַנִּין עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אַחֲרֵינוּ,
וְלֹא כְּתִיב וַיִּשְׁתַּחֲוֶי לְעִשׂוֹ. אֵלָא כִּיִּן

דְּחָמָא דְהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִיל קַמֵּיהַ,
כְּדִין סָגִיד לְקַבְלֵיהַ. בְּגִין דְּלֹא לְמִיָּהֵב יָקָר
לְמַסְגֵּד לְאַחְרָא בַר מַנִּיָּה, וְכִלָּא אִיהוּ כְּדָקָא
יָאוּת. זַפְּאִין אֵינּוֹן צְדִיקָיָא דְכָל עוֹבְדֵיהוֹן
דְּקָא עֵבְדֵי בְּגִין יָקָרָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן אִיהוּ, וּבְגִין
דְּלֹא יִסְטוֹן לִיְמִינָא וְלִשְׂמָאלָא:

וַיִּרְץ עֲשׂוֹ לְקַרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל
צְוָאָרוֹ. צְוָאָרוֹ כְּתִיב חֶסֶר. וַיִּשְׁקָהוּ
וַיִּכְפּוּ. רַבִּי יַצְחָק אָמַר (ישעיה נז) וְהִרְשָׁעִים פִּיִּם
נִגְרָשׁ כִּי הַשְּׂקֵט לֹא יוּכַל וַיִּגְרָשׁוּ מִיָּמִינוּ רַפְּשׁ
וְטִיט, הָאִי קָרָא אֶתְמַר. וּמִלֵּי דְאוֹרִיָּיתָא,
כְּמָה רְזִין עֲלָאִין אִית בְּהוּ מְשֻׁנִּין דָּא מִן
דָּא, וְכִלָּא חַד.

וְהִרְשָׁעִים פִּיִּם נִגְרָשׁ כִּי הַשְּׂקֵט לֹא יוּכַל,
דָּא עֲשׂוֹ דְכָל עוֹבְדֵי בְּרִשְׁעֵינוּ
וּבְחַיּוּבָא, דְהָא כַּד אָתָּא לְגַבֵּיהַ דְיַעֲקֹב,
עוֹבְדֵי לֹא הָיוּ בְּשִׁלּוּם, וַיִּפּוֹל עַל צְוָאָרוֹ,
חַד. צְוָאָרוֹ דָּא יְרוּשָׁלַיִם דְּאִיהוּ צְוָאָרוֹ דְכָל
עֲלָמָא. וַיִּפֹּל עַל צְוָאָרוֹ, וְלֹא עַל צְוָאָרָיו. בְּגִין דְּתָרִין זְמַנִּין אֶתְחַרֵּיב בֵּי